

דף תרגול: "המדינה שכחה תינוק במכונית (וזה אתה)" מאת אודי שרבני

מהדורה למורה **רגיל**

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את תוכן השיר ואת המטאפורה המרכזית שבו
- לזהות אמצעים אמנותיים ואת תפקידם
- לנתח את הקשר בין מבנה השיר למשמעותו

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת השיר

1. א – שהתינוק הוא הקורא, האזרח
2. ג – הטמפרטורה עולה
3. ב – "החליפות" - בעלי הכוח
4. א – הולכת אל "הרב שלה" למצוא היתר
5. ב – היציע במגרש הכדורגל

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – ה"אתה" הוא הקורא, האזרח, לא המשורר.
2. נכון – אלו שלוש המילים האחרונות בשיר, סיום חריף וקר.
3. נכון – כך הגדיר המשורר את השיר בראיון.
4. לא נכון – התקשורת ממהרת לכותרת זולה, לא להצלה בפועל.

חלק ג' – התאימו בין הדימוי למשמעותו

1 – ה (בעלי הכוח והעושר)
2 – ג (מאפשרים לראות החוצה אך לא להביט)
3 – א (דימוי לקונפורמיות - כולם שרים אותו שיר)
4 – ב (המדינה מתנהגת כמהמרת בלי אחריות)
5 – ד (הדרך היחידה להציל את התינוק)

חלק ד' – השלימו את המילה החסרה בציטוט

1. עולות
2. סגורים
3. זולות
4. ילד

חלק ה' – סדרו את התקדמות השיר

1. תיאור המכונית הנעולה והחלונות הסגורים
2. חזרה על פתיחת הבית הראשון בבית השני
3. תיאור ה"שיר" שהמדינה מכתיבה לכולם ביציע
4. המדינה מחכה ליד הטלפון ומתפללת להגרלה
5. סיום קצר בשלוש מילים: "תתבשל ילד, תתבשל"

חלק ו' – כתיבה והבעת עמדה

1. יש לציין שהסוגריים הופכים את הקורא עצמו לתינוק הנשכח, ויוצרים הזדהות מיידית בין הקורא לנפגע.
2. יש להסביר שהקיצור ההדרגתי ממחיש גרפית את החמצן שאוזל לתינוק, עד לשלוש המילים האחרונות.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הקורא הוא התינוק הנשכח - יצירת הזדהות מיידית
- לדוגמה: דימוי היציע מבטא קונפורמיות, או ההאנשה מבטאת חוסר אחריות
- ביקורת על אטימות המדינה, קשרי הון-שלטון, ותקשורת שממהרת לכותרות זולות

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בשאלה אישית: מה מרגישים כשמרגישים "נשכחים"? לפני חשיפת השיר
- מומלץ לקרוא את השיר בקול רם ולשים לב לשינוי בקצב ובאורך הבתים
- בדיון בכיתה כדאי להדגיש שהביקורת כללית וחברתית, ולא לכוון לפרשנות פוליטית-מפלגתית

דף תרגול: "המדינה שכחה תינוק במכונית (וזה אתה)" מאת אודי שרבני

דף התלמיד/ה **רגיל**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

השיר של אודי שרבני לוקח תופעה ישראלית כואבת ומוכרת, שכחת תינוק ברכב, והופך אותה למטאפורה ליחס המדינה לאזרח. בדף זה נתרגל את תוכן השיר, מבנהו והדימויים שבו.

1 חלק א' – הבנת השיר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מבארים הסוגריים בכותרת "וזה אתה"?

(א) שהתינוק הוא הקורא, האזרח (ב) שהמשורר עצמו שכח תינוק (ג) שהשיר מבוסס על ידיעה בעיתון

(ד) שהמדינה היא התינוק

2. מה קורה למכונית הנעולה ככל שהשיר מתקדם?

(א) הטמפרטורה יורדת (ב) החלונות נפתחים (ג) הטמפרטורה עולה (ד) התינוק יוצא החוצה

3. מי עובר ליד המכונית הנעולה בלי לראות?

(א) ילדים (ב) "החליפות" - בעלי הכוח (ג) שוטרים (ד) רופאים

4. מה עושה המדינה כדי "להשקיט את המצפון" לפי השיר?

(א) הולכת אל "הרב שלה" למצוא היתר (ב) קוראת לרופא (ג) סוגרת את התיק (ד) מתקשרת למשטרה

5. באיזה עולם דימוי משתמש השיר כדי לבקר קונפורמיות?

(א) בית הספר (ב) היציע במגרש הכדורגל (ג) בית הכנסת (ד) התיאטרון

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ה"אתה" שבכותרת הוא המשורר עצמו.	☐	☐
2	השיר מסתיים במילים "תתבשל ילד, תתבשל".	☐	☐
3	לדברי שרבני עצמו, השיר הוא שיר "סוציולוגי".	☐	☐
4	בשיר מתואר שהתקשורת ממהרת להציל את התינוק.	☐	☐

3 חלק ג' – התאימו בין הדימוי למשמעותו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. "החליפות"	___	**א.** דימוי לקונפורמיות - כולם שרים אותו שיר
2. החלונות הכהים	___	**ב.** המדינה מתנהגת כמהמרת בלי אחריות

3. היציע במגרש הכדורגל	___	**ג.** מאפשרים לראות החוצה אך לא להביט
4. ההגרלה והתפילה בטלפון	___	**ד.** הדרך היחידה להציל את התינוק
5. שבירת החלון	___	**ה.** בעלי הכוח והעושר

4 חלק ד' – השלימו את המילה החסרה בציטוט

השלימו את המילה החסרה.

1. "הטמפרטורות רק _____ , עולות"

2. "חלונות _____ ללא אפשרויות"

3. "בחוץ מילים _____ "

4. "תתבשל _____ , תתבשל"

5 חלק ה' – סדרו את התקדמות השיר

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	סיום קצר בשלוש מילים: "תתבשל ילד, תתבשל"
☐	המדינה מחכה ליד הטלפון ומתפללת להגרלה
☐	חזרה על פתיחת הבית הראשון בבית השני
☐	תיאור ה"שיר" שהמדינה מכתיבה לכולם ביציע
☐	תיאור המכונית הנעולה והחלונות הסגורים

6 חלק ו' – כתיבה והבעת עמדה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה הכותרת כוללת את הסוגריים "וזה אתה".

2. תארו כיצד מבנה הבתים (הולך ומתקצר) משרת את תוכן השיר.

כרטיס יציאה

מה הקשר בין כותרת השיר לבין הקורא עצמו?

תנו דוגמה אחת לאמצעי אמנותי בשיר והסבירו את תפקידו.

מהי הביקורת החברתית המרכזית שהשיר מעלה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀